

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 14. september 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 413 (alm. del) efter ønske fra udvalget til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 413:

Kan ministeren redegøre for EU's migrationsaftale med Tunesien, herunder aftalens anvendelse af konceptet "sikkert tredjeland"?

Svar:

1. Den 11. juni 2023 indgik formanden for Europa-Kommissionen, Ursula von der Leyen, den italienske premierminister, Giorgia Meloni, samt den nederlandske premierminister, Mark Rutte, en fælleserklæring med den tunesiske præsident, Kaïs Saïed, der bredt skitserede en ny og omfattende partnerskabsaftale mellem EU og Tunesien. Fælleserklæringen udmundede den 16. juli 2023 i en såkaldt "Memorandum of Understanding" (herefter "aftalen") mellem EU og Tunesien (herefter "aftaleparterne"). Aftaleteksten, beskriver et strategisk og globalt partnerskab på en række områder, herunder:

- I. Makroøkonomisk stabilitet
- II. Økonomisk og handelsmæssigt samarbejde
- III. Grøn energiomstilling
- IV. Mellemborgerligt samarbejde
- V. Migration og mobilitet

Den nye aftale indgået mellem EU og Tunesien er således ikke en egentlig migrationsaftale, men skal blandt andet ses i lyset af den aktuelle migrationssituation. Tunesien har i 2023 været det primære sidste afrejseland for irregulære migranter, der ankommer til Italien. FN's flygtningeorganisation, UNHCR, har de første 6 måneder af 2023 registreret ca. en seksdobling i antallet af irregulære ankomster til Italien via Tunesien sammenlignet med samme periode i 2022 (5.843 irregulære ankomster pr. 30. juni 2022 og 34.321 pr. 30. juni 2023). Størstedelen af de irregulære migranter, der ankommer til Italien via den centrale middelhavsroute, kommer fra lande syd for Sahara.

10. oktober 2023

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 14302
Akt-id 2458492

2. I det følgende redegøres for aftalens afsnit om migration og mobilitet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der i EU-regi er bred erkendelse af, at de grundlæggende årsager til irregulær migration ikke kan adresseres effektivt igennem en snæver tilgang til migrationssamarbejde med tredjelande, men at det kræver en bredspektret tilgang, som bl.a. også indebærer fokus på at skabe bedre fremtidsmuligheder for befolkningerne i deres hjemlande. Derfor er der stort fokus på at udvikle omfattende partnerskaber med vigtige tredjelande på migrationsområdet, som ikke udelukkende har et snævert fokus på migration.

I afsnittet om migration og mobilitet beskrives det, at aftaleparterne igennem en holistisk tilgang, og med øje for de økonomiske og sociale fordele ved migration, vil adressere de grundlæggende årsager til irregulær migration. Aftalen har fokus på: a) at skabe udvikling i Tunesien, herunder bedre beskæftigelsesmuligheder for befolkningen og samarbejde ift. at udvikle og fremme regulære migrationskanaler til det europæiske arbejdsmarked, og b) kapacitetsopbygning inden for grænseforvaltning, tilbagesendelse af personer uden lovligt ophold til deres oprindelseslande og bekæmpelse af kriminelle netværk, der bedriver menneskehandel og migrant-smugling.

a) For så vidt angår den del af aftalen, der omhandler udvikling af beskæftigelsesmuligheder i Tunesien og regulære migrationskanaler til det europæiske arbejdsmarked erklærer aftaleparterne, at man er enige om at:

- styrke udviklingen i geografiske områder med stort migrationspotentiale med henblik på at fremme beskæftigelse for tunesiske statsborgere i skrøbelige situationer, herunder med specifikt fokus på erhvervsuddannelse;
- fremme regulære migrationskanaler for migranter med henblik på at stimulere den internationale mobilitet inden for alle færdighedsniveauer, samt styrke samarbejdet inden for udvikling af færdigheder;
- arbejde for implementeringen af såkaldte 'talentpartnerskaber' til gensidig fordel for Tunesien og EU's medlemsstater, herunder de sektorer og faggrupper som i samarbejde identificeres.

Derudover står det beskrevet, at EU skal bestræbe sig på at foretage foranstaltninger, der kan forbedre faciliteringen af lovlig mobilitet mellem aftaleparterne, herunder også ift. udstedelsen af visa ved at reducere forsinkelser, omkostninger og administrative procedurer.

Det skal bemærkes, at denne del skal ses i sammenhæng med søjle 4 i aftalen ('mellemfolkeligt samarbejde'). Under denne søjle beskrives det, at aftaleparterne vil styrke civilsamfundet bl.a. ved at fremme samarbejdet inden for uddannelse, forskning og innovation, herunder igennem programmer som Horizon Europe, Erasmus+ og Creative Europe. Derudover erklæres det af EU, at man bl.a. igennem støtte til erhvervsuddannelser vil styrke den tunesiske arbejdsstyrkes færdigheder med henblik på at understøtte Tunesiens økonomiske udvikling.

b) For så vidt angår den del af afsnittet, der omhandler kapacitetsopbygning af grænseforvaltning, tilbagesendelse af personer uden lovligt ophold til deres oprindelseslande og bekæmpelse af kriminelle netværk, der bedriver menneskehandel og migrantsmugling, er aftaleparterne blevet enige om følgende indsatser:

- Bekæmpelse af kriminelle netværk, der bedriver menneskehandel og migrant-smugling igennem det operationelle partnerskab annonceret i april 2023, hvis præcise indhold er under forhandling.
- Effektiv grænseforvaltning bl.a. med fokus på at forbedre koordinationen af eftersøgnings- og redningsaktioner i Middelhavet. Herunder indgår også til-sagn fra EU om at bestræbe sig på at yde tilstrækkelig finansiering, navnlig med fokus på udstyr, træning og teknisk støtte, som er nødvendig for at forbedre Tunesiens kapacitet til at forvalte egne grænser.
- Forbedring af tilbagetagelsessamarbejdet både mellem EU's medlemsstater og Tunesien, men også mellem Tunesien og relevante tredjelande. Dette skal foregå i overensstemmelse med folkeretten og med respekt for migranternes værdighed og menneskerettigheder. Derudover indebærer det socioøkonomisk støtte til reintegration af tilbagevendte tunesere fra EU.

Formanden for Europa-Kommissionen annoncerede i forbindelse med fælleserklæringen den 11. juni 2023, at EU blandt andet i 2023 vil yde finansiel støtte på i alt EUR 105 millioner til projekter inden for grænseforvaltning, eftersøgnings- og redningsaktioner samt anti-smugling og tilbagesendelse.

4. Aftalen anvender ikke konceptet "sikkert tredjeland".

Kaare Dybvad Bek

/

Grith Nørgaard